ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 5ης Δεκεμβρίου 1983

σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ
(IV/30.668 — Murat)

(Το κείμενο στη γαλλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(83/610/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχωρήσεως της Ελλάδας, και ιδίως το άρθρο 2,

την αίτηση αρνητικής πιστοποίησης καθώς και, επικουρικά, την κοινοποίηση που υπέβαλε την 1η Ιουνίου 1982 η επιχείρηση Murat SA, γαλλική επιχείρηση παραγωγής κοσμημάτων στο Viry-Chatillon, σχετικά με το σχέδιο σύμβασης-τύπου διανομής, από τους λιανέμπορους, των προϊόντων που τίθενται από αυτή στο εμπόριο, ειδικότερα στις διάφορες χώρες της κοινής αγοράς,

τη δημοσίευση του βασικού περιεχομένου της αίτησης αυτής [2] που έγινε κατ' εφαρμογή του άρθρου 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17,

τη γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής Συμπράξεων και Δεσποζουσών Θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Α. Η επιχείρηση

(1) Η εταιρεία Murat είναι γαλλική ανώνυμη εταιρεία, η έδρα της οποίας βρίσκεται στο Viry-Chatillon και οι κυριότεροι μέτοχοι είναι ιδιώτες. Η βασική δραστηριότητα της επιχείρησης συνίσταται στην παραγωγή χρυσών, αργυρών και επίχρυσων κοσμημάτων, ιδίως κοσμημάτων επιστρωμένων με φύλλα χρυσού με μεγάλη περιεκτικότητα σε χρυσό που παράγονται σύμφωνα με μέθοδο που χρησιμοποιεί η Murat από το 1847. Η εταιρεία αυτή, η οποία διαθέτει στη Γαλλία τρία εργοστάσια τα οποία απασχολούν 450 περίπου άτομα· είναι ένας από τους μεγαλύτερους γάλλους εργοδότες στον τομέα των κοσμημάτων με δραστηριότητες που παραμένουν ακόμη αρκετά αποκεντρωμένες, και αυτό, παρά την ύπαρξη τάσης για συγκέντρωση. Η εταιρεία αυτή διαθέτει εξάλλου στο εμπόριο, κατά δεύτερο λόγο, με τη μάρκα «Murat», κοσμήματα και ωρολόγια που δεν κατασκευάζει η ίδια.

(2) Η Murat πωλεί το μεγαλύτερο μέρος των προϊόντων της στη Γαλλία όπου πραγματοποιεί το 90 % περίπου του ετήσιου κύκλου εργασιών της. Το μερίδιο της αγοράς που κατέχει στη Γαλλία ποικίλλει ανάλογα με τα προϊόντα: 4 % περίπου για τα χρυσά, 14 έως 15 % για τα αργυρά, 30 % για τα επίχρυσα, όπου κατέχει την πρώτη θέση, και 60 % στην υποδιάκριση των κοσμημάτων των επιστρωμένων με φύλλο χρυσού. Στην Κοινότητα εξάγει κυρίως προς τη Γερμανία, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, πλην όμως η θέση της στις αγορές αυτές ειναι σχετικά αδύνατη. Η εγκατάστασή της στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιρλανδία και την Ολλανδία είναι πολύ πρόσφατη και είναι ακόμη περιορισμένη· στην Ιταλία και την Ελλάδα οι πωλήσεις της έχουν ευκαιριακό μόνο χαρακτήρα. Οι εξαγωγές εκτός της ΕΟΚ, προς την Ελβετία και πρόσφατα προς την Αυστρία, την Ισπανία και προς τις άλλες ηπείρους, δεν είναι σημαντικές.

(3) Για την προώθηση των πωλήσεων των προϊόντων που φέρουν το σήμα της, τόσο εντός όσο και εκτός της κοινής αγοράς, η Murat οργάνωσε τη διανομή των προϊόντων της με τον ακόλουθο τρόπο. Ο εφοδιασμός των λιανεμπόρων διαφέρει ανάλογα με τις χώρες. Στη Γαλλία και στη Γερμανία οι λιανέμποροι εφοδιάζονται με τα προϊόντα της μέσω αντιπροσώπων που απασχολούνται από την εταιρεία Murat.

Στο Βέλγιο και το Λουξεμβούργο τα προϊόντα διανέμονται από αποκλειστικά εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο που είναι συνδεδεμένος με τη Murat με σύμβαση αποκλειστικής εξουσιοδότησης, που

[1] ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.
[2] ΕΕ αριθ. C 155 της 14. 6. 1983, σ. 2.

κοινοποιήθηκε το 1963 και που απολαύει της απαλλαγής κατά κατηγορία που προβλέπεται από τους κανονισμούς της Επιτροπής αριθ. 67/67/ΕΟΚ [1] και (ΕΟΚ) αριθ. 1983/83 [2]. Αποκλειστικά εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποι έχουν, εξάλλου, οριστεί εδώ και δύο σχεδόν χρόνια για το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ιρλανδία, την Ολλανδία και, εκτός Κοινότητας, για την Αυστρία και την Ισπανία.

Για τις λοιπές ηπείρους η Murat διαθέτει δύο επιθεωρητές πωλήσεων που πραγματοποιούν ετήσιες επισκέψεις σε διάφορες χώρες.

(4) Για το λιανικό εμπόριο, η Murat διαθέτει δίκτυο από επτά χιλιάδες λιανέμπορους στη Γαλλία, χίλιους στη Γερμανία, 650 στο Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, δίκτυο το οποίο σκοπεύει να αναπτύξει και στις χώρες όπου εγκαταστάθηκε πρόσφατα.

Β. Η κοινοποιηθείσα συμφωνία

(5) Το σχέδιο της σύμβασης που κοινοποιήθηκε είναι συμφωνία-τύπος που προορίζεται να διέπει τις σχέσεις μεταξύ της Murat και των διανομέων της στο λιανικό εμπόριο. Η σύμβαση αυτή εκφράζει με ενιαίο τρόπο, για το σύνολο των χωρών όπου είναι εγκατεστημένη η Murat, τους όρους που εφαρμόζονται προς το παρόν από αυτήν και που πρέπει να πληρούν οι λιανέμποροι προκειμένου να είναι δυνατόν να μεταπωλούν τα προϊόντα της.

(6) Ο μεταπωλητής, προκειμένου να γίνει δεκτός ως διανομέας της Murat στο λιανικό εμπόριο, πρέπει να πληροί τους ακόλουθους όρους:

— να ασκεί το επάγγελμα του λιανέμπορου ωρολογίων και κοσμημάτων είτε σε κατάστημα είτε σε χωριστή ειδικευμένη εγκατάσταση,

— να διαθέτει τα προσόντα που είναι αναγκαία και τα οποία δικαιολογούνται από δίπλωμα σχολής κοσμηματοπωλών ή ωρολογοποιών ή από επαγγελματική πείρα τεσσάρων τουλάχιστον ετών στην πώληση ή στην επισκευή των προϊόντων αυτών,

— να διαθέτει αίθουσα προς εμπορική χρήση αποκλειστικά για την πώληση κοσμημάτων, ωρολογίων, ειδών χρυσοχοΐας, επιτραπέζιων σκευών καλλιτεχνικά επεξεργασμένων και πολυτελών ειδών δώρων.

(7) Ο μεταπωλητής αναλαμβάνει επιπλέον:

— να προβαίνει σε παραγγελίες που αντιστοιχούν ταυτόχρονα τόσο στις δικές του ανάγκες όσο και στη συνήθη ποσότητα των παραδόσεων που διενεργούνται από τον οίκο Murat. Το ελάχιστο απόθεμα που πρέπει να διατηρεί με τον τρόπο αυτό ο διανομέας αντιπροσωπεύει τουλάχιστον τις πωλήσεις τριών μηνών προϊόντων που φέρουν το σήμα «Murat». Το ελάχιστο αυτό απόθεμα είνα σαφώς κατώτερο από το μέσο απόθεμα που διατηρείται συνήθως από τους επαγγελματίες. Οι λιανέμποροι διανομής προβαίνουν γενικά σε δύο ή τρεις παραγγελίες ετησίως, που αντιστοιχούν σε απόθεμα τεσσάρων έως έξι μηνών,

— να διατηρεί το απόθεμα αυτό με καλούς όρους συσκευασίας και παρουσίασης,

— να μην αναμειγνύει τα προϊόντα Murat με προϊόντα ανάλογης εμφάνισης αλλά διαφορετικής ποιότητας,

— να χρησιμοποιεί στους χώρους πώλησης για την παρουσίαση των προϊόντων Murat τα διαφημιστικά έντυπα και το διαφημιστικό υλικό που προσφέρει η Murat,

— όσον αφορά την επισκευή των κοσμημάτων μάρκας «Murat», είτε να διενεργεί τις επιδιορθώσεις ο ίδιος ή μέσω προσώπου το οποίο εμπιστεύεται για τις σχετικές ικανότητές του, είτε να επιστρέφει τα προϊόντα στην υπηρεσία εξυπηρέτησης μετά την πώληση που διαθέτει η Murat, όταν πρόκειται για εργασία που ενέχει τον κίνδυνο επιδείνωσης της κατάστασης του κοσμήματος.

(8) Η Murat αναλαμβάνει από την πλευρά της:

— να εκτελεί είτε άμεσα είτε μέσω των αποκλειστικά εξουσιοδοτημένων αντιπροσώπων της με τον καλύτερο τρόπο τις παραγγελίες των λιανοπωλητών-διανομέων προϊόντων Murat,

— να πωλεί ή να επιτρέπει τις πωλήσεις μόνο στους λιανεμπόρους που πληρούν τους όρους της συμβάσεως,

— να θέτει στη διάθεση του εξουσιοδοτημένου πωλητή όλη της την πείρα σε θέματα τεχνικά, εμπορικά και διαφημιστικά, προκειμένου να τον βοηθάει στην ανάπτυξη των πωλήσεών του,

— να αναπτύσσει διαφημιστική εκστρατεία επί εθνικού επιπέδου και να παρέχει στους εξουσιοδοτημένους πωλητές της τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν επί τοπικού επιπέδου τη διαφήμιση αυτή με μικρές αφίσες, διαφημιστικά πανώ, προθήκες παρουσίασης κοσμημάτων και μικρούς καταλόγους,

— να καλύπτει με την εγγύησή της και να φροντίζει με τον καλύτερο τρόπο κάθε προϊόν παραγωγής της που επιστρέφει στα εργαστήριά της για επιδιόρθωση ή μεταποίηση.

(9) Η κοινοποιηθείσα σύμβαση-τύπος δεν προβλέπει καμία διάταξη σχετικά με τον καθορισμό των τιμών. Οι λιανοπωλητές είναι ελεύθεροι να ορίζουν τις τιμές τους. Ορισμένοι από τους ετήσιους καταλόγους που εκδίδονται με τη φροντίδα της Murat και τίθενται σε κυκλοφορία από τους λιανέμπορους κοσμηματοπώλες περιέχουν ενδεικτικές τιμές. Οι τιμές αυτές δεν έχουν κανένα δεσμευτικό χαρακτήρα και μερικές φορές είναι δυνατόν να παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις των τιμών μεταξύ διανομέων που ευρίσκονται σε σχετικά κοντινές μεταξύ τους περιοχές.

[1] ΕΕ αριθ. 57 της 25. 3. 1967, σ. 849/67.
[2] ΕΕ αριθ. L 173 της 30. 6. 1983, σ. 1.

Η συμφωνία είναι δυνατόν να ανανεώνεται ετησίως με σιωπηρή ανανέωση. Είναι δυνατόν να καταγγέλλεται σε περίπτωση παραβάσεως των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν τα μέρη.

(10) Η κοινοποιηθείσα συμφωνία περιείχε αρχικά μια διάταξη που απαγόρευε στους εξουσιοδοτημένους διανομείς να «μεταπωλούν εκτός του συνηθισμένου κυκλώματος προϊόντα της επιχείρησης Murat σε κάθε μη εξουσιοδοτημένο από αυτήν διανομέα». Μετά από τις παρατηρήσεις που έκαναν οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής, η Murat περιόρισε την απαγόρευση αυτή της μεταπώλησης «σε κάθε πρόσωπο που δεν πληροί τους γενικούς όρους που περιλαμβάνονται στα κριτήρια της επαγγελματικής επάρκειας», δηλαδή στα κριτήρια που αναφέρονται στο σημείο 6.

(11) Καμιά παρατήρηση εκ μέρους τρίτου ενδιαφερομένου δεν ανακοινώθηκε στην Επιτροπή μετά τη δημοσίευση που έγινε σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του προαναφερόμενου κανονισμού αριθ. 17.

II. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

(12) Η κοινοποιηθείσα σύμβαση-τύπος, που διέπει τις σχέσεις μεταξύ της Murat και των λιανοπωλητών της, εκφράζει τους όρους λειτουργίας του συστήματος επιλεκτικής διανομής που έχει συσταθεί από τη Murat στο επίπεδο του λιανικού εμπορίου και συνιστά συμφωνία μεταξύ επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 85 της συνθήκης.

(13) Όπως προκύπτει, ιδίως, από τη νομολογία του Δικαστηρίου, τα συστήματα επιλεκτικής διανομής δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης, εφόσον η επιλογή των μεταπωλητών βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια ποιοτικού χαρακτήρα, αναφερόμενα στην επάρκεια του μεταπωλητή, του προσωπικού του και των εγκαταστάσεών του, σε σχέση με τις απαιτήσεις της διανομής του προϊόντος, υπό τον όρο ότι τα κριτήρια αυτά καθορίζονται με ενιαίο τρόπο έναντι όλων των υποψηφίων μεταπωλητών και ότι, τέλος, εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις.

(14) Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η Murat, για την αποδοχή λιανοπωλητών στο δίκτυό της έθεσε μόνο γενικούς τεχνικούς και επαγγελματικούς όρους. Τα κριτήρια που έχει ορίσει με τον τρόπο αυτόν αφορούν την επαγγελματική επάρκεια και τις τεχνικές γνώσεις των λιανοπωλητών καθώς και τον προορισμό και τη διαρρύθμιση των χωρών πωλήσεως (βλέπε σημείο 6), με συνέπεια να αποκλείονται, καταρχήν, από το σύστημα διανομής μόνο οι έμποροι που δεν είναι σε θέση να πωλούν κοσμήματα υπό όρους ικανοποιητικούς για τον καταναλωτή ούτε να προσφέρουν τις υπηρεσίες που συνδέονται με τη διανομή αυτή. Πράγματι, η πώληση υπό καλούς όρους χρυσών, αργυρών και επιχρύσων — με μεγάλη περιεκτικότητα σε χρυσό — κοσμημάτων ποιότητας, απαιτεί τα προϊόντα αυτά να πωλούνται σε ειδικευμένα καταστήματα από ειδικευμένο προσωπικό και σε χώρους που να επιτρέπουν την πρόσφορη αποθεματοποίηση και παρουσίαση των προϊόντων αυτών. Οι μεταπωλητές, εξάλλου, πρέπει να είναι σε θέση να εξασφαλίζουν για την πελατεία τους την εγγύηση καθώς και τις υπηρεσίες εξυπηρέτησης μετά την πώληση, είτε οι ίδιοι είτε με την παρέμβαση τρίτων.

Τα κριτήρια αυτά έχουν προσδιοριστεί κατά ομοιόμορφο τρόπο έναντι όλων των υποψηφίων μεταπωλητών. Επιπλέον, η δυνατότητα για τους λιανέμπορους, που ανταποκρίνονται στα κριτήρια αυτά, να προμηθεύονται προϊόντα Murat δεν εξαρτάται, σε όλες τις περιπτώσεις, από την προηγούμενη αναγνώριση της Murat (βλέπε σημείο 10), με αποτέλεσμα το σύστημα να μην είναι επιδεκτικό διακριτικής εφαρμογής.

(15) Οι λοιπές υποχρεώσεις που επιβάλλονται στους λιανοπωλητές δεν εμπίπτουν ούτε αυτές στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης. Πράγματι, η υποχρέωση που υπέχουν οι μεταπωλητές να χρησιμοποιούν για την παρουσίαση των προϊόντων Murat στο διαφημιστικό υλικό με το οποίο τους εφοδιάζει η Murat, καθώς και η υποχρέωση να μην αναμειγνύουν τα προϊόντα Murat με προϊόντα παρόμοια αλλά διαφορετικής ποιότητας, δεν συνιστούν περιορισμούς του ανταγωνισμού. Οι υποχρεώσεις αυτές έχουν σαν γνώμονα τη βελτίωση της παρουσίασης και της αναγνώρισης των προϊόντων Murat και την αποφυγή κάθε σύγχυσης με άλλα προϊόντα. Δεν εμποδίζουν καθόλου τους λιανοπωλητές της Murat να πωλούν ανταγωνιστικά προϊόντα. Η υποχρέωση για τον εξουσιοδοτημένο διανομέα να έχει στη διάθεσή του ελάχιστο απόθεμα, που αντιπροσωπεύει τις πωλήσεις τριών μηνών, προϊόντων Murat δεν περιορίζει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην προκειμένη περίπτωση, αφού είναι εντός των ορίων της συνήθους επαγγελματικής πρακτικής (βλέπε σημείο 7, πρώτη περίπτωση).

(16) Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνει η Murat, και ειδικότερα η δέσμευση να πωλεί ή να επιτρέπει τις πωλήσεις μόνο σε λιανοπωλητές που πληρούν τους προβλεπόμενους όρους, συνιστούν τη συνήθη και σύμφωνη προς τους κοινοτικούς κανόνες ανταγωνισμού αντιπαροχή των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν οι λιανοπωλητές.

(17) Η κοινοποιηθείσα συμφωνία-τύπος δεν συνεπάγεται καμία υποχρέωση που να έχει σαν στόχο ή σαν αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού στο εσωτερικό της αγοράς και που να είναι δυνατό να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και, επομένως, η Επιτροπή, με βάση τα στοιχεία που διαθέτει, δεν χρειάζεται να παρέμβει δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης. Η Επιτροπή, κατά συνέπεια, μπορεί να εκδώσει έναντι της συμφωνίας αυτής την αρνητική πιστοποίηση που προβλέπεται από το άρθρο 2 του κανονισμού αριθ. 17,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν περιέλθει σε γνώση της, δεν χρειάζεται να παρέμβει δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ έναντι της συμφωνίας μεταξύ της Murat και των διανομέων-λιανοπωλητών της.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην εταιρεία Murat SA στο Viry-Chatillon, Γαλλία.

Βρυξέλλες, 5 Δεκεμβρίου 1983.

Για την Επιτροπή

Frans ANDRIESSEN

Μέλος της Επιτροπής